

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 221/21
V Luxemburgu 14. decembra 2021

Rozsudok vo veci C-490/20
Stolična obština, Rajon „Pančarevo“

Maloleté dieťa, občan Únie, ktorého rodný list vydaný hostiteľským členským štátom označuje za jeho rodičov dve osoby rovnakého pohlavia: členský štát, ktorého je dieťa štátnym príslušníkom, je povinný mu vydať preukaz totožnosti alebo pas, pričom nebude vopred požadovať vystavenie rodného listu svojimi vnútroštátnymi orgánmi

Je tiež povinný uznať dokument pochádzajúci z hostiteľského členského štátu, ktorý uvedenému dieťaťu umožňuje výkon jeho práva slobodne sa pohybovať a zdržiavať sa na území Únie s každou z týchto dvoch osôb

V.M.A., bulharská štátna príslušníčka, a K.D.K. majú od roku 2015 bydlisko v Španielsku a v roku 2018 uzavreli manželstvo. Ich dieťa, S.D.K.A., sa narodilo v roku 2019 v Španielsku. Rodný list tohto dieťaťa, ktorý vydali španielske orgány, uvádza obe matky ako jeho rodičov.

V.M.A. požiadala mesto Sofia¹ o vydanie bulharského rodného listu pre S.D.K.A., ktorý je potrebný najmä na vydanie bulharského preukazu totožnosti. K svojej žiadosti V.M.A. priložila úradne overený apostilovaný preklad výpisu zo španielskej matriky týkajúceho sa rodného listu S.D.K.A. do bulharského jazyka.

Mesto Sofia vyzvalo V.M.A., aby predložila dôkazy týkajúce sa rodičovstva k S.D.K.A., pokiaľ ide o identitu jeho biologickej matky. Vzorové tlačivo rodného listu platné v Bulharsku totiž obsahuje len jednu kolónku pre „matku“², a ďalšiu pre „otca“, pričom v každej z týchto kolóniek môže figurovať len jedno meno.

V.M.A. sa domnievala, že nemá povinnosť poskytnúť požadovanú informáciu, a tak mesto Sofia zamietlo vydať rodný list z dôvodu nedostatku informácií o identite biologickej matky dotknutého dieťaťa a z dôvodu skutočnosti, že zmienka dvoch rodičov ženského pohlavia v rodnom liste je v rozpore s bulharským verejným poriadkom, ktorý nepovoľuje manželstvo medzi dvoma osobami rovnakého pohlavia.

V.M.A. podala proti tomuto zamietavému rozhodnutiu žalobu na Administrativen sad Sofija grad (Správny súd Sofia, Bulharsko), vnútroštátny súd.

Tento si kladie otázku, či odmietnutie bulharských orgánov zapísať narodenie bulharského štátneho príslušníka³, ku ktorému došlo v inom členskom štáte a ktoré bolo potvrdené rodným listom uvádzajúcim dve matky, ktorý bol vydaný v tomto poslednom uvedenom členskom štáte, neporušuje práva priznané uvedenému štátnemu príslušníkovi článkami 20 a 21 ZFEÚ, ako aj článkami 7, 24 a 45 Charty základných práv Európskej únie⁴. Toto odmietnutie by totiž mohlo sťažiť vydanie bulharského preukazu totožnosti, a tým narušiť výkon práva tohto dieťaťa na voľný pohyb, a teda na neobmedzený výkon jeho práv ako občana Únie.

¹ Stolična obština, Rajon „Pančarevo“ (mesto Sofia, obvod Pančarevo, Bulharsko) (ďalej len „mesto Sofia“).

² Podľa Semejen kodex (bulharský zákon o rodine) v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej je rodičovstvo matky určené pôrodom, pričom matkou dieťaťa je žena, ktorá dieťa porodila, a to aj v prípade asistovanej reprodukcie.

³ Podľa tohto súdu je nesporné, že aj v prípade neexistencie rodného listu vydaného bulharskými orgánmi má dieťa bulharskú štátnu príslušnosť najmä na základe článku 25 ods. 1 bulharskej Ústavy.

⁴ Ďalej len „Charta“.

Za týchto podmienok sa tento súd rozhodol položiť Súdnu dvoru otázku týkajúcu sa výkladu článku 4 ods. 2 ZEÚ⁵, článkov 20 a 21 ZFEÚ, ako aj článkov 7, 24 a 45 Charty. V podstate sa pýta, či tieto ustanovenia ukladajú členskému štátu povinnosť vydať rodný list na účely získania preukazu totožnosti pre dieťa, štátneho príslušníka tohto členského štátu, ktorého narodenie v inom členskom štáte potvrdzuje rodný list vydaný v súlade s vnútroštátnym právom orgánmi tohto iného členského štátu a ktorý označuje ako matky tohto dieťa štátnu príslušníčku prvého z týchto členských štátov a jej manželku, pričom nespresňuje, ktorá z týchto dvoch žien uvedené dieťa porodila.

Vo svojom rozsudku Súdny dvor zasadajúci vo veľkej komore vykladá citované ustanovenia v tom zmysle, že pokiaľ ide o maloleté dieťa, občana Únie, ktorého rodný list vydaný príslušnými orgánmi hostiteľského členského štátu označuje za jeho rodičov dve osoby rovnakého pohlavia, je členský štát, ktorého je toto dieťa štátnym príslušníkom, povinný mu na jednej strane vydať preukaz totožnosti alebo pas, pričom nebude vopred požadovať vystavenie rodného listu svojimi vnútroštátnymi orgánmi, ako aj na druhej strane uznať, ako každý iný členský štát, dokument pochádzajúci z hostiteľského členského štátu, ktorý uvedenému dieťaťu umožňuje výkon jeho práva slobodne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov s každou z týchto dvoch osôb.

Posúdenie Súdnym dvorom

Súdny dvor predtým, ako dospel k tomuto záveru, pripomína, že na účely umožnenia štátnym príslušníkom členských štátov vykonávať právo slobodne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov⁶, ktoré je priznané každému občanovi Únie článkom 21 ods. 1 ZFEÚ, ukladá smernica 2004/38⁷ členským štátom, ktoré konajú v súlade so svojimi právnymi predpismi, povinnosť vydať svojim občanom preukaz totožnosti alebo pas s uvedením ich štátnej príslušnosti.

Vzhľadom na to, že S.D.K.A. má bulharskú štátnu príslušnosť, sú bulharské orgány povinné vydať jej bulharský preukaz totožnosti alebo pas, v ktorom sú uvedené jej priezvisko, tak ako vyplýva z rodného listu vydaného španielskymi orgánmi, nezávisle od vydania nového rodného listu.

Takýto dokument, samostatne alebo spolu s iným dokumentom vydaným hostiteľským členským štátom, musí umožniť dieťaťu, akým je S.D.K.A., vykonať svoje právo na voľný pohyb s každou zo svojich dvoch matiek, ktorých postavenie ako rodiča tohto dieťaťa určil ich hostiteľský členský štát počas pobytu v súlade so smernicou 2004/38.

Práva priznané štátnym príslušníkom členských štátov podľa článku 21 ods. 1 ZFEÚ totiž zahŕňajú právo viesť bežný rodinný život tak v ich hostiteľskom členskom štáte, ako aj v členskom štáte, ktorého sú štátnymi príslušníkmi, pri návrate na územie tohto štátu, za prítomnosti ich rodinných príslušníkov. Keďže španielske orgány zákonne preukázali existenciu rodičovského vzťahu, biologického alebo právneho, medzi S.D.K.A. a jej dvoma rodičmi, V.M.A. a K.D.K., a potvrdili ho v rodnom liste vydanom pre dieťa, musí im preto byť podľa článku 21 ZFEÚ a smernice 2004/38 ako rodičom maloletého občana Únie, o ktoré sa skutočne starajú, priznané všetkými členskými štátmi právo sprevádzať ho pri výkone jeho práv.

Na jednej strane z toho vyplýva, že členské štáty musia uznať tento rodičovský vzťah na to, aby S.D.K.A. mohla vykonávať svoje právo na voľný pohyb s každým z jej rodičov. Na druhej strane obaja rodičia musia disponovať dokumentom, ktorý ich oprávňuje cestovať s týmto dieťaťom. Orgány hostiteľského členského štátu sú v najlepšej pozícii vystaviť takýto dokument, ktorým môže byť rodný list a ktorý sú ostatné členské štáty povinné uznať.

⁵ Na základe ktorého Únia najmä rešpektuje národnú identitu svojich členských štátov obsiahnutú v ich základných politických a ústavných systémoch.

⁶ Ďalej len „právo na voľný pohyb“.

⁷ Článok 4 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, 2004, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46).

Je pravda, že osobný stav patrí do právomoci členských štátov, ktoré môžu vo svojom vnútroštátnom práve upraviť alebo neupraviť manželstvo osôb rovnakého pohlavia alebo ich rodičovstvo. Pri výkone tejto právomoci však musí každý členský štát dodržiavať právo Únie, predovšetkým ustanovenia Zmluvy, ktoré priznávajú právo na voľný pohyb a pobyt občanov Únie, pričom na tento účel uznávajú osobný stav stanovený v inom členskom štáte v súlade s právom tohto štátu.

V prejednávanej veci povinnosť členského štátu jednak vydať preukaz totožnosti dieťaťu, štátnemu príslušníkovi uvedeného štátu, ktoré sa narodilo v inom členskom štáte, v ktorom bol vydaný rodný list označujúci za jeho rodičov dve osoby rovnakého pohlavia, a jednak povinnosť uznať rodičovský vzťah medzi týmto dieťaťom a každou z týchto dvoch osôb v rámci výkonu jeho práv podľa článku 21 ZFEÚ a s ním súvisiacich sekundárnych právnych aktov, neporušuje národnú identitu ani verejný poriadok tohto členského štátu. Neznamená totiž, že dotknutý členský štát je povinný vo svojom vnútroštátnom práve upraviť rodičovstvo osôb rovnakého pohlavia alebo uznať na iné účely ako výkon práv, ktoré tomuto dieťaťu vyplývajú z práva Únie, rodičovský vzťah medzi uvedeným dieťaťom a osobami uvedenými ako jeho rodičia v rodnom liste vystavenom orgánmi hostiteľského členského štátu.

Napokon vnútroštátne opatrenie, ktoré môže narušiť výkon práva na voľný pohyb osôb, môže byť odôvodnené iba v prípade, ak je v súlade so základnými právami zaručenými Chartou.⁸ Bolo by pritom v rozpore so základnými právami zaručenými článkami 7 a 24 Charty, aby dieťa prišlo o vzťah s jedným z jeho rodičov v rámci výkonu svojho práva na voľný pohyb, alebo aby sa mu výkon tohto práva fakticky znemožnil alebo nadmerne sťažil z dôvodu, že jeho rodičia sú rovnakého pohlavia.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

⁸ V situácii, ktorá je predmetom sporu vo veci samej, sú relevantné právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života zaručené článkom 7 Charty, ako aj práva dieťaťa zaručené jej článkom 24, najmä právo na zohľadnenie najlepšieho záujmu dieťaťa, ako aj právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvomi svojimi rodičmi.